

เดือนกษัยเกษตร

ระวัง! โรคใบไหม้ ในนาข้าว

ลักษณะอาการ

เชื้อสาเหตุ : เชื้อรา *Pyricularia grisea* Sacc.

โรคไหม้ สามารถทำลายข้าวได้ทุกระยะ ตั้งแต่เริ่มปลูกลงจนถึงเก็บเกี่ยว โรคไหม้จะเกิดขึ้นและแพร่ระบาดได้รุนแรงถ้ามีสิ่งแวดล้อมเหมาะสม คือ

- ใช้พันธุ์ข้าวอ่อนแอต่อโรค ได้แก่ ขาวตาแห้ง และ กข 5 เป็นต้น
- ความชื้นค่อนข้างสูง ตั้งแต่ 90% ขึ้นไป โดยเฉพาะในช่วงบ่ายถึงเช้าวันรุ่งขึ้น
- อุณหภูมิที่เหมาะสมคือ ระหว่าง 25-30 องศาเซลเซียส
- ข้าวหนาแน่น และใช้ปุ๋ยไนโตรเจนสูง

ระยะกล้า ใบจะมีแผลจุดสีน้ำตาล ลักษณะคล้ายรูปตา มีสีเทาอยู่ตรงกลางแผล มีขนาดแตกต่างกัน ความกว้างระหว่าง 2-5 มิลลิเมตร และความยาวประมาณ 10-15 มิลลิเมตร จุดแผลนี้สามารถขยายลุกลามจนแผลรวมกันทั่วบริเวณใบ ในกรณีที่โรครุนแรงกล้าข้าวจะแห้งและพุ่มตาย อาการคล้ายถูกไฟไหม้ (blast)

ระยะแตกกอ จะพบได้ที่ใบ กาบใบ ข้อต่อของใบ และข้อต่อของลำต้น ขนาดของแผลจะใหญ่กว่าที่พบในระยะกล้า แผลจะลุกลามติดต่อกันได้ที่บริเวณข้อต่อ ใบจะมีลักษณะแผลซ้ำสีน้ำตาลดำ และใบมักหลุดจากกาบใบเสมอ

ระยะคอรวง ถ้าข้าวเพิ่งจะเริ่มให้รวง เชื้อรานี้จะเข้าทำลายจนเมล็ดลีบ แต่ถ้าเป็นโรคตอนรวงข้าวแก่ใกล้เก็บเกี่ยว คอรวงจะปรากฏรอยแผลซ้ำสีน้ำตาล ทำให้เปราะ หัก พังง่าย รวงข้าวร่วง หล่นเสียหายอย่างมาก

แนวทางการแก้ไข

- ใช้พันธุ์ต้านทานที่เหมาะสมแต่ละท้องถิ่น ปัจจุบันพันธุ์ที่ค่อนข้างต้านทานได้แก่ สุพรรณบุรี 60 พิษณุโลก 60 ข้าวเหนียวสันป่าตอง ข้าวเหนียวกข 18 ข้าวเหนียวธัญลิริน
- ไม่หว่านกล้าหนาแน่น ซึ่งอัตราเมล็ดพันธุ์ที่เหมาะสม คือ 15-20 กิโลกรัมต่อไร่ แบ่งแปลงให้มีการระบายถ่ายเทอากาศดี และไม่ควรรดปุ๋ยไนโตรเจนสูงเกินไป
- ใช้สารเคมีป้องกันกำจัด ใช้ **มิลด้า 300 ซีซี** หรือ **แซลซี 100 ซีซี** หรือ **อินดีฟ 100-150 ซีซี** ต่อน้ำ 200 ลิตร

การป้องกัน

ต่อน้ำ 200 ลิตร

เดือนกุมภาพันธ์

ระวัง! โรคใบจุดสีน้ำตาล ในนาข้าว

ลักษณะอาการ

แผลจะปกคลุมเมล็ดข้าวเปลือก ทำให้เมล็ดข้าวเปลือกสกปรก เสื่อมคุณภาพ เมื่อนำไปสีข้าวสารจะหักง่าย

การแพร่ระบาด เกิดจากสปอร์ของเชื้อราปลิวไปตามลม และติดไปกับเมล็ดพันธุ์

พบมากในระยะแตกกอ แผลมีลักษณะเป็นจุดสีน้ำตาล รูปกลมหรือรูปไข่ ขอบนอกสุดของแผลมีสีเหลือง บางครั้งพบแผลไม่เป็นวงกลมหรือรูปไข่ แต่จะเป็นรอยเป็นคลื่นคล้ายสนิมกระจายทั่วไปบนใบข้าว แผลยังสามารถเกิดบนเมล็ดข้าวเปลือก ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของโรคเมล็ดต่าง

แนวทางการแก้ไข

200 ซีซี หรือ **รัสโซล** 100-150 ซีซี หรือ **แอฟโพซ** 100 ซีซี หรือ **อินดีฟ** 100-150 ซีซี ต่อน้ำ 200 ลิตร และเสริมความแข็งแรงของต้นข้าว โดยใช้ **นีโอ-ไฟต์** 300 ซีซี + **นีโอ-ไฮแคล** 200 ซีซี ต่อน้ำ 200 ลิตร ด้วยทุกครั้ง

- ใช้พันธุ์ต้านทานที่เหมาะสมกับสภาพท้องที่ เช่น ภาคกลางใช้พันธุ์ปทุมธานี 1 ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้พันธุ์เหนียวสันป่าตอง และหางยี 71
- ปรับปรุงดินโดยการไถกลบฟาง หรือเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ดิน โดยการปลูกพืชปุ๋ยสด หรือปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อช่วยลดความรุนแรงของโรค
- คลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น คาร์เบนดาซิม + แมนโคเซบ อัตรา 3 กรัม / เมล็ด 1 กิโลกรัม
- ใส่ **ปุ๋ยยูโรนิคซ์ 9-9-29** อัตรา 5 กิโลกรัม/ไร่ ช่วยทำให้ข้าวเป็นโรคน้อยลง
- หากพบอาการของโรคใบจุดสีน้ำตาล 10 เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่ใบในระยะข้าวแตกกอ หรือในระยะที่ต้นข้าวตั้งท้องใกล้ออกรวง หรือพบอาการใบจุดสีน้ำตาลที่ใบธงในสภาพฝนตกต่อเนื่อง หรือมีหมอกน้ำค้างทำให้ความชื้นสูง ควรพ่นด้วย **บิซโทร** 300-400 กรัม หรือ **เบนเอฟ**

การป้องกัน

ระวัง! เพลี้ยไฟ ในนาข้าว

ลักษณะการทำลาย

เพลี้ยไฟข้าว (*Stenchaetothrips biformis* (Bagnall)) เป็นแมลงจำพวกปากดูดขนาดเล็ก มีทั้งชนิดมีปีกและไม่มีปีก ตัวเต็มวัยมีสีน้ำตาลอ่อนสีเหลืองอ่อน ทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยจะทำลายข้าวโดยการดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบข้าวที่ยังอ่อนโดยอาศัยอยู่ตามซอกใบ

ในระยะแรกจะเห็นใบข้าวเป็นสีซีดขาวเป็นแฉกๆ ต่อมาจะเหลืองข้าวเจริญช้าแล้วค่อยๆ ม้วนตามความยาวเข้ามาสู่กลางใบ ต้นกล้าอาจแห้งตายได้ เมื่อข้าวโตขึ้นใบที่ถูกทำลายจะปรากฏอาการปลายใบเหี่ยวขอบใบจะม้วนเข้าหากกลางใบและเพลี้ยไฟจะอาศัยอยู่ในใบที่ม้วนนั้น ทั้งยังพบทำลายข้าวในระยะกล้าหรือหลังปักดำ 2-3 สัปดาห์ โดยเฉพาะในอากาศร้อนแห้งแล้งหรือฝนทิ้งช่วงนานติดต่อกันหรือสภาพนาข้าวที่ขาดน้ำ ถ้าระบาดมากๆ ทำให้ต้นข้าวแห้งตายได้ทั้งแปลง

คำเตือน : เพื่อความปลอดภัย ก่อนใช้โปรดอ่านรายการการใช้และปฏิบัติตามคำแนะนำบนฉลากบรรจุภัณฑ์อย่างเคร่งครัด

แนวทางการแก้ไข

- ดูแลแปลงข้าวระยะกล้าหรือหลังหว่าน 7 วัน อย่าให้ขาดน้ำ
- ใช้น้ำท่วมยอดข้าวทิ้งไว้ 1-2 วัน เมื่อตรวจพบเพลี้ยไฟตัวเต็มวัย 1-3 ตัวต่อต้น ในข้าวอายุ 6-7 วันหลังหว่าน
- วิธีป้องกันกำจัดยุงนิโลไฟขอแนะนำ ใช้ **คอลิ่ง 30 ซีซี** หรือ **ไอเมิด้า 2 กรัม** หรือ **พิพเปอร์ 20 ซีซี** หรือ **เท็นสตาร์ 15 ซีซี** ต่อน้ำ 20 ลิตร

ป้องกันกำจัด

30 ซีซี   หรือ   2 กรัม   หรือ   20 ซีซี   หรือ   15 ซีซี

ต่อน้ำ 20 ลิตร

